

Motion till riksdagen 2019/20:1191

av Åsa Westlund (S)

Minskad användning av högfluorerade ämnen (PFAS)

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kunskapsspridningen mellan myndigheter om och uppföljningen av de regler som gäller PFAS i syfte att minska användningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Trots risken för att dricksvattnet förorenas används fortfarande brandskum med olika farliga ämnen. År 2013 uppdagades att invånarna i Kallinge i Blekinge fått sitt dricksvatten förorenat av samma högfluorerade kemikalier, PFOS, som användes i brandskum vid den angränsande flygflottiljen mellan 1985 och 2003. Därefter har flera liknande brandövningsplatser och flygplatser undersökts i Sverige. Tyvärr har undersökningarna visat att gränsvärdet på många ställen överskrids mycket kraftigt.

I dag är just PFOS förbjudet, ett beslut som vi socialdemokrater var starkt pådrivande för inom EU. Men en lång rad liknande högfluorerade ämnen, så kallade PFAS, används fortfarande, t.ex. i kläder, stekpannor och brandskum. Dessa ämnen är omöjliga eller mycket svåra för naturen att bryta ned. De sprids därför över hela jordklotet och återfinns såväl i oss människor som i isbjörnar i Arktis.

Sedan 2016 avråder Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) från användning av alla sorters släckskum med PFAS, i de fall där släckvattnet inte säkert kan samlas upp, på grund av risk för spridning av gifter. Men när tidningen Sveriges Natur, i nummer 3-2019, samlar siffror från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap visar det sig att användningen skiljer sig kraftigt åt över landet.

I till exempel stockholmsregionen verkar skillnaden vara stor, även om alla svarande säger att de är restriktiva med användningen. År 2018 använde Södertörns brandförsvares skum vid nio tillfällen, vilket ska jämföras med 171 tillfällen i grann-distriktet norrut,

Storstockholms brandförsvär. De sistnämnda hanterade dock 20 procent fler bränder än Södertörn så det var alltså 15 gånger större sannolikhet att en brand i Storstockholm släcktes med skum.

Arbetet med att minska mängden skadliga kemikalier är en prioriterad miljöfråga för oss socialdemokrater. Det behövs en tuffare och mer effektiv lagstiftning och det driver vi på för inom EU. Dessutom behövs ökad kunskap, mer sanering av förorenade områden och bättre rening, vilket den socialdemokratiskt ledda regeringen också skjtit till pengar för. Det Sveriges Natur visar i sitt reportage är att det också krävs ökad kunskapsspridning, till och med mellan olika offentliga aktörer.

Sammantaget finns det alltså ett behov av att öka kunskapen bland berörda myndigheter och bättre följa upp tillämpningen av de regler som gäller för användningen av PFAS i syfte att minska användningen.

Åsa Westlund (S)